

De Grote Hongaarse Laagvlakte: de Alföld

door Anneke de Jong

Afb. 1 – 1. Landschap in de omgeving van Salgótarján in de Alföld.

De puszta van de Grote Hongaarse Laagvlakte is een vrij monotoon, vlak steppengebied met af en toe een heuveltje. Bij Fülöpháza is het Kiskunság Nationaal Park ingericht, waar wandelende zandduinen te vinden zouden zijn. Dit park is te bereiken vanuit Vajta, aan de Donau-zijde van de puszta. Op hier en daar een veld zonnebloemen na is het ook een vrij kleurloos en soms dor gebied, afgewisseld door rietkragen en moerassen. Afb. 1 - 1. Je kunt er zelfs nog verdwalen, iets wat ons overkwam. (Gelukkig komt uiteindelijk elk zandpad wel weer op een verharde weg uit, maar we bleken intussen tientallen kilometers afgedwaald te zijn.)

De Hongaren vertalen het woord *puszta* met woestijn. Bij het woord woestijn hebben we vaak een beeld voor ogen van duinen van zand, afgewisseld door vlaktes en af en toe een oase, maar in de puszta zagen we niets van dit alles. Van woestijnen zijn fata morgana's bekend en dit verschijnsel doet zich soms ook voor in de Hongaarse puszta.

Voor de geologie hoeft u niet naar de puszta te gaan, maar de folklore, cultuur en natuur bieden er veel afwisseling. Een bezoeker van Hongarije mag vooral de puszta rondom Hortobágy niet overslaan, want hier krijg je een kijkje in het verleden. Natuurlijk worden de tradities mede voor de toeristen in ere gehouden, maar het is zeker de moeite waard om die tradities wat nader onder de loep te nemen.

In het Hortobágy Nationaal Park broeden in het voorjaar talrijke vogelsoorten en het biedt aan trekvogels een rustplaats. Het gebied heeft veel te bieden aan vogelaars, die aalscholvers, reigers, buizerds, visarenden en natuurlijk ooievaars en nog vele andere vogelsoorten door hun verrekijkers te zien krijgen. Afb. 1 - 2. Hoer je vanuit het gras een soort rateltje met hoge tonen, dan is dit de waterrietzanger. Ook voor entomologen en bewonderaars van de wilde flora is het gebied aantrekkelijk, want er komen veel bijzondere insecten- en bloemsoorten voor. Er zijn in het park grote en kleine visvijvers; het gebied dat uit nat bonk-

Afb. 1 – 2. Ooievaar op nest bij Hortobágy.

veen en moerasland bestaat maakt 40% uit van het totale oppervlak.

In het centrum van het park, het stadje Hortobágy, proef je nog de sfeer van de oude puszta. Je komt op de velden dravende paarden tegen, die door een ruiter, staande op het achterste deel van twee paarden, worden gemend. Het span bestaat uit wel tien paarden. Het geknal van zwepen verrijkt de sfeer, terwijl er vanuit de traditionele csárda heerlijke goulashgeuren opstijgen.

Voor de toerist op doorreis, die geen tijd heeft werkelijk stil te staan bij het leven op de puszta, is het Herdersmuseum een must. Hier krijg je in korte tijd een blik op het leven op de puszta, waarvan de csikós (ruiters), júhász (herders) en gulyás (veeherders) deel uitmaken. Ook de traditionele prachtige kleding van deze bewoners valt te bewonderen.

Net buiten het stadje ligt een mooie oude brug met negen overspanningen (bogen). Hij wordt ook wel de "Negen Bogen Brug" genoemd. Hij is gebouwd tussen 1827 en 1833 en gaat dus al heel wat jaren mee. Afb. 1 - 3.

Tijdens het maken van een *pusztafahrt* kom je in de gelegenheid nader kennis te maken met de dieren van de puszta: de schapen met de gedraaide horens, de grijze runderen, die zich aan het

harde leven op de puszta hebben aangepast en de paarden. Het hotsen en botsen tijdens de *pusztafahrt* wordt niet door iedereen gewaardeerd en vergeet tenslotte het stofhappen niet. Als je zelf kunt paardrijden is dit natuurlijk een nog betere manier om de puszta te verkennen. Traditionele boerderijhuisjes, speciaal gebouwd om erge kou en warmte buiten te houden, met erbij de traditionele waterpompen en putten maken het karakteristieke beeld van de puszta compleet. Bent u met eigen kampeermiddel?

Er is ook een kleine idyllische camping in Hortobágy: de Puszta camping, waar u in alle soberheid kunt verblijven en het kleine thermaalbad kunt bezoeken.

U moet niet gek opkijken, als er af en toe een ooievaar tussen de tenten en de caravans loopt op zoek naar voedsel.

Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat hoor je de verschillende vogels zingen en kwetteren.

Al is in de Alföld dan weinig geologisch te beleven, één aspect van de Grote Hongaarse Laagvlakte willen we wat beter bekijken. De rivier de Tisza is er de belangrijkste waterloop. Deze heeft zijn bedding herhaaldelijk verplaatst en deze veranderingen hebben sporen in het land achtergelaten. Hieraan is het volgende artikel gewijd.

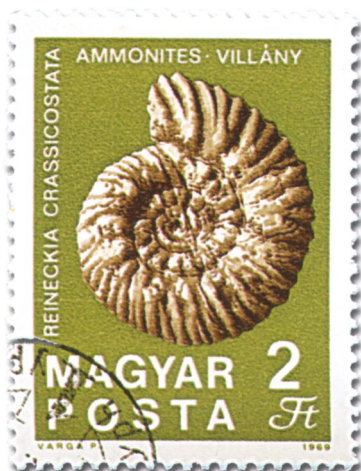
Afb. 1 – 3. De Negen-bogenbrug van Hortobágy.
Foto's van de auteur.

In het Villány-gebergte

In het uiterste zuiden van Hongarije ligt bij Nagyharsány een voormalige groeve. Hier worden beelden vervaardigd uit het ter plaatse gewonnen materiaal. Beeldhouwers uit de hele wereld komen erheen, hun werk wordt hier permanent tentoongesteld. Afb. 1 - 4.

De hoofdplaats van dit zuidelijke gebied is Villány, dat bekend is om zijn wijn. De wijnkelders zijn in de grond uitgegraven en lange rijen wijnproeverijen proberen de aandacht van de toeristen te trekken. In de omgeving zijn, in gesteenten uit de Jura, ammonieten gevonden.

Afb. 1 - 5.

Afb. 1 - 5. Postzegel van de ammoniet *Reineckeia crassicostata*, Callovien (Midden-Jura), bij Villány uit 1969.

Afb. 1 - 4. De voormalige groeve te Nagyharsány in Zuid-Hongarije, nu ingericht als beeldtentoonstelling. Foto: Anneke de Jong.